

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תש"ע, 2010
מספר השאלון: 220,022105

היסטוריה

(לימודי חובה – חלק א)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון	–	(10x3)	–	30	נקודות
פרק שני	–	(10x2)+(25x1)	–	45	נקודות
פרק שלישי	–	(25x1)	–	25	נקודות
סה"כ	–		–	100	נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: על שאלות שיש בהן קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייפ (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

שם לב:
שאלות הבחינה מתחילות בעמוד 3.

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – יחידת מבוא: 1870-1920 (30 נקודות)

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 1-5 (לכל שאלה – 10 נקודות).

1. הצג שני ביטויים להשתלבות היהודים במדינות אירופה, ושני ביטויים לדחייתם.
2. הסבר עמדה אחת שהייתה משותפת לכל היהודים שהצטרפו לתנועה הציונית, והצג אחד מנושאי המחלוקת ביניהם.
3. הצג שתי פעולות שנקט הרצל בתחומים שונים, כדי לקדם את תפיסתו הציונית.
4. מה הבטיחה בריטניה לעם היהודי בהצהרת בלפור, ומה היו שני התנאים שהוזכרו בהצהרה זו?
5. מה הייתה המטרה של הנשיא וילסון בחיבור "14 הנקודות"? ציין שני סעיפים ממסמך זה.

שים לב: בפרק השני יש שתי אפשרויות, ויש לענות על שאלות באפשרות אחת בלבד.

אם למדת אפשרות א', המשיך לעמודים 4-5.

אם למדת אפשרות ב', המשיך לעמודים 6-7.

פרק שני – בניין הבית הלאומי-היהודי בארץ-ישראל והיחסים בין יהודים, ערבים ובריטים בין שתי מלחמות העולם (45 נקודות)

אפשרות א'

ענה על שלוש שאלות: על אחת משאלות הנושא על שנות ה-20 (שאלות 6-7); ועל שתיים משאלות הגישור על שנות ה-30 (שאלות 8-11).

שאלות נושא: ארץ-ישראל בשנות ה-20

ענה על אחת מהשאלות 6-7 (25 נקודות).
בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

שים לב: על שאלה שיש בה קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

6. הוויכוח בין "מחנה הפועלים" ובין "המחנה האזרחי"

א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

"גם חלוצי המסחר והתעשייה בארץ ענייה ושוממה זו חלוצים הם [...] ואין להעמיד את המפעל הציוני [...] על צורה משקית אחת מסוימת, על מעמד אחד מסוים [...] אין 'דרך' [אחת] לציונות, אבל יש לה 'דרכים' [אחרות]". (מי גליקסון, כתבים א', דביר, תשכ"ג, עמ' 47)

"מחנה הפועלים" ו"המחנה האזרחי" היו חלוקים בשאלה מי ראוי להיקרא "חלוץ".

הסבר את העמדה של מחבר הקטע בשאלה זו, ואת העמדה המנוגדת. (15 נקודות)

ב. הסבר את הגישה של "המחנה האזרחי" ואת הגישה של "מחנה הפועלים" בשאלת

חלוקת ההון הלאומי. (10 נקודות)

7. יחסי יהודים-ערבים-בריטים בשנות ה-20

א. הסבר שני גורמים למאורעות תרפ"ט (1929), והצג הבדל אחד בין מאורעות אלה

למאורעות תרפ"א (1921). (12 נקודות)

ב. הצג את עיקרי התוכן של "הספר הלבן" השני (1930), והסבר במה הוא מבטא שינוי

במדיניות בריטניה. (13 נקודות)

שאלות גישור: ארץ-ישראל בשנות ה-30

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 8-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

8. מה היו הסיבות לפרוץ "המרד הערבי" (1936)?
9. הצג את דפוסי הפעולה של הערבים במהלך "המרד הערבי".
10. הצג את פעילות היישוב היהודי בתחום הכלכלה או בתחום ההתיישבות בשנים 1936-1939.
11. מהו ההבדל העיקרי בין המלצות ועדת פיל (1937) ובין המדיניות המוצגת ב"ספר הלבן" השלישי (1939)?

שים לב: המשך לפרק השלישי בעמוד 8.

אפשרות ב'

ענה על שלוש שאלות:

על אחת משאלות הנושא על שנות ה-30 (שאלות 12-13), ועל שתיים משאלות המבוא על שנות ה-20 (שאלות 14-17).

שאלות נושא: ארץ-ישראל בשנות ה-30

ענה על אחת מחשאלות 12-13 (25 נקודות).

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

שים לב: על שאלה שיש בה קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

12. גישות ביישוב היהודי בנוגע להסדר עם הערבים בארץ-ישראל

קרא את הקטע שלפניך, וענה על שני הסעיפים שאחריו.

"על הסכם מרצון בינינו לבין ערביי ארץ-ישראל אי-אפשר לחלום - לא עתה וגם לא בעתיד הנראה באופק. כל עוד מקנן בלבות הערבים ולו זיק של תקווה שיעלה בידם להיפטר מאתנו, אין תקווה להשיג את הסכמתם להפיכתה של 'פלסטינה' לארץ בעלת רוב יהודי. הדרך היחידה המובילה להסכם היא 'קיר הברזל', כלומר קיומו של כוח כזה בארץ-ישראל אשר לא יושפע בשום פנים ואופן מלחצם של הערבים."

(מעובד על פי ז' זיבוטינסקי, כתבים, בדרך למדינה, ערי זיבוטינסקי, תשי"י, עמ' 251)

- א. מהו "קיר הברזל", ומדוע לדעת זיבוטינסקי אפשר להגיע להסדר בין הציונים לערבים רק בעזרת "קיר הברזל"? בתשובתך היעזר בקטע. (15 נקודות)
- ב. הצג גישה שונה מזו של זיבוטינסקי, שהועלתה ביישוב היהודי בשנות ה-30, בנוגע להסדר עם הערבים בארץ-ישראל. (10 נקודות)

13. ארץ-ישראל בשנים 1936-1938

- א. מה היו הדרישות של הערבים מהשלטון הבריטי בשנים 1936-1938, ובאילו דרכים הם ניחלו את מאבקם לאחר שדרישותיהם לא התקבלו? (12 נקודות)
- ב. ציין שתי דרכים שנקטו הבריטים לדיכוי "המרד הערבי", והצג את המסקנות ואת ההמלצות של ועדת פיל שהוקמה במהלך המרד (1937). (13 נקודות)

שאלות מבוא: ארץ-ישראל בשנות ה-20

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 14-17 (לכל שאלה – 10 נקודות).

14. הסבר שני גורמים לעליית יהודים לארץ-ישראל בשנות ה-20.

15. ציין אחד מהמוסדות הלאומיים שהוקמו ביישוב היהודי בשנות ה-20, והצג שניים מתפקידי.

16. הסבר שני גורמים למאורעות תרפ"א (1921).

17. הסבר שני גורמים שעיכבו את בניין הבית הלאומי בשנות ה-20.

שים לב: המשך לפרק השלישי בעמוד הבא.

פרק שלישי – ארצות האסלאם והיהודים בהן בין שתי מלחמות העולם

(25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 18-19.

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

שים לב: על שאלה שיש בה קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.**18. הפעילות הציונית בארצות האסלאם**

א. הקטע שלפניך לקוח ממכתב ששלח מנחם צאלח דניאל, מראשי יהדות עירק,

להסתדרות הציונית ב-1922.

קרא את הקטע, וענה על השאלה שאחריו.

"היהודים בארץ הזאת תופסים מעמד חשוב. הם מהווים שלישי מאוכלוסיית הבירה, תופסים חלק גדול מהסחר בארץ, ומייצגים שיעור גדול יותר של משכילים מאשר המוסלמים. על היהודי להוכיח נאמנות בלתי מעורערת לארצו ולהימנע מכל מעשה שיכול להתפרש שלא כהלכה. הארץ הזאת מנסה כעת לבנות את עתידה, ומצפה מהיהודי ליטול חלק בולט בכך. לפיכך, הקמת מועצה ציונית מוכרת בבגדד היא דבר מזיק, הפוגם ביחסים הטובים בין יהודי עירק לשכניהם המוסלמים. הקמת מועצה כזו עלולה להביא לקרע שתוצאותיו יזיקו ליהודים."

(מעובד על פי ד" נידרלנד ושי קולת, "יהודים כמיעוט במשטר קולוניאלי",

בתוך הקיום היהודי בתפוצות במאה ה-20, מעלות, תשנ"ד, עמ' 248)

הסבר מדוע התנגד מחבר המכתב להקמת מועצה ציונית בעירק. (12 נקודות)

ב. הסבר שני קשיים נוספים שהשפיעו על פעולות התנועה הציונית בארצות האסלאם

בין שתי מלחמות העולם. (13 נקודות)

19. השינוי ביחס אל היהודים בארצות האסלאם בשנות ה-30

בשנות ה-30 חלה הרעה ביחס אל היהודים בארצות האסלאם.

א. הסבר את הגורמים לשינוי זה. (17 נקודות)

ב. הבא שתי דוגמאות לשינוי זה. (8 נקודות)

בהצלחה!זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך